

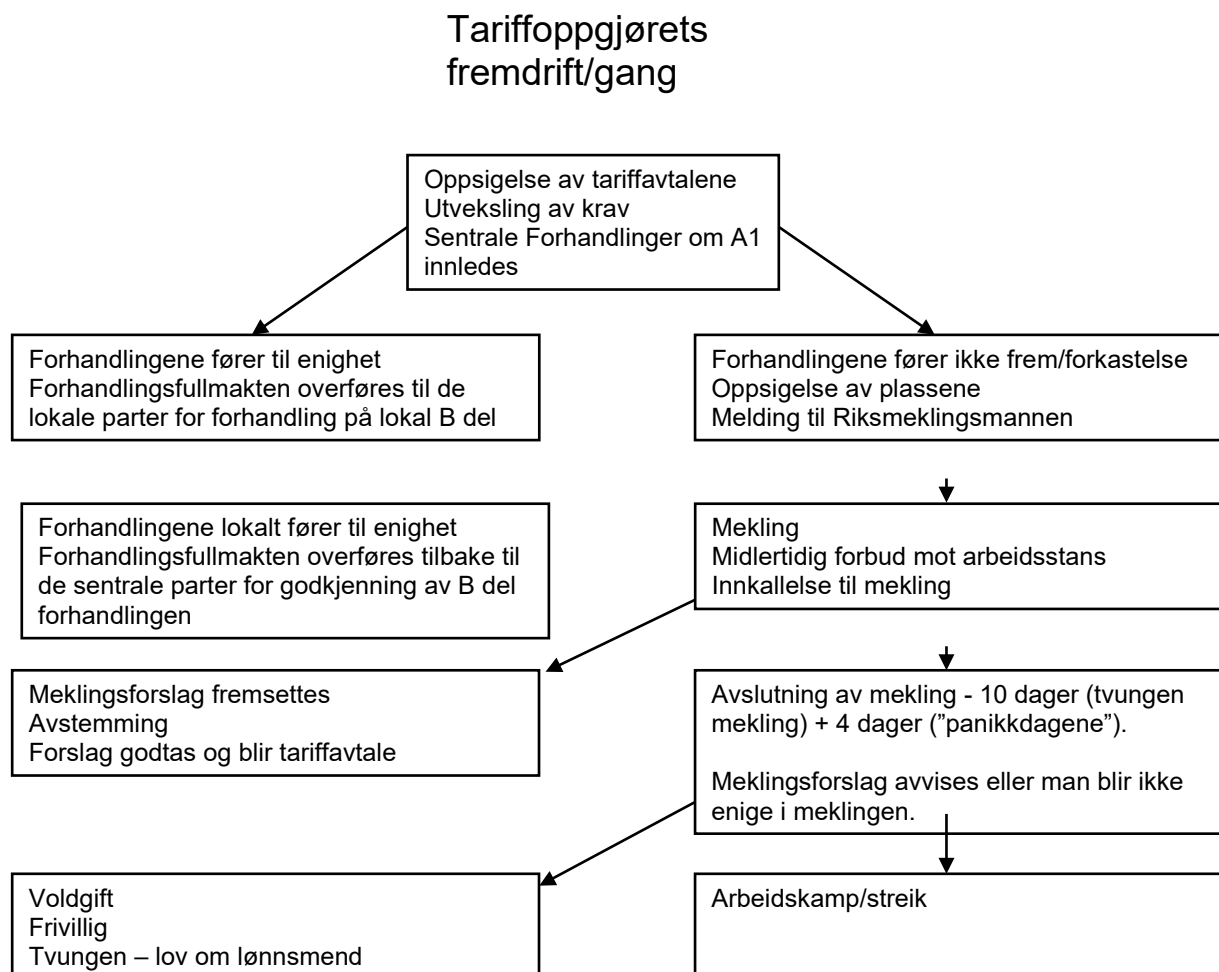
1. Innledning

Så lenge tariffavtalen består er det en gjensidig fredsplikt mellom arbeidsgiver- og arbeidstakersiden. Det innebærer at konflikter må løses uten kampmidler i tariffavtaleperioden. Tariffavtaleperioden er normalt på 2 år.

Dersom partene ikke blir enige under forhandling om ny tariffavtale har vi det som kalles en interesseløst. Ved løsning av en interesseløst er det anledning til å ta i bruk kampmidler som streik. Det finnes flere type streiker, men denne veiledningen omhandler kun streik ved interesseløst. Under streik blir arbeidstaker og arbeidsgiver midlertidig løst fra sine forpliktelser som ligger i tariffavtalene og de individuelle arbeidsavtalene.

For at en streik skal kunne gjennomføres, også økonomisk, har Parat et streikefond som skal dekke utgifter til utbetaling av streikebidrag. Streikebidraget vedtas i hvert enkelt tilfelle av hovedstyret, etter søknad fra forhandlingsutvalget på den aktuelle tariffavtalen og forhandlingsjefen i Parat. Streikebidraget utbetales som nettolønn, sju dager i uken. Streikebidraget vil i de fleste tilfeller være mindre en det man får i lønn. I spesielle tilfeller så kan hovedstyret vedta et forhøyet streikebidrag, eks. ved prinsipielle streiker for fellesskapet.

2. Gangen i et hovedoppgjør i Spekter

Før vi kommer så langt som til en streik vil det være etablert kontakt mellom Parat og tillitsvalgte i de berørte virksomhetene, de berørte tillitsvalgte er informert, samt opprettet streikeansvarlige i Parats regionsapparat.

3. Regler for uttak ved streik – navnelister

Arbeidsgiver skal varsles minst 14 dager før streik. Det er dette som kalles **varsel om plassoppsigelse**. Varselet skal bla inneholde opplysninger om hvilke virksomheter/ bedrifter som vil bli tatt ut og hvor mange arbeidstakere ved hver bedrift som kan bli tatt ut i streik. Dette står i § 9 i hovedavtalen.

Navnelistene som inneholder de konkrete arbeidstakerne som tas ut i streik skal overleveres arbeidsgiver og riksmeklingsmannen minst 4 virkedager før streik. Dette kalles **varsel om plassfratredelse**.

Det enkelte forhandlingsutvalg etablerer et konfliktutvalg. Konfliktutvalget bestemmer hvilke virksomheter som skal tas ut og omfanget av uttaket i de ulike fasene. I de virksomhetene som tas ut så må våre medlemmer i virksomheten (hvis de er omfattet av tariffavtalen) tas ut. Det er ofte vanlig på større tariffområder å starte med et uttak i 1. omgang – 20 - 40 % av medlemsmassen, for senere å trappe opp. Opptrapping av uttak skal varsles arbeidsgiver med fire dagers varsel. Ved mindre tariffområder tas ofte alle ut fra første dag.

Ved uttak vil det bli lagt vekt på at arbeidsgiver skal rammes mest mulig, 3.person skal forsøkes å skånes (om mulig) og det tas hensyn til liv og helse. Dispensasjon kan kun gis etter at streik er iverksatt og da etter skriftlig søknad fra arbeidsgiver som sendes både til tillitsvalgte og arbeidsgivers ansvarlige representanter for streiken, som oftest den lokale streikekomiteen. Blir søknaden avslått, kan den ankes inn til Parat som tar en endelig avgjørelse.

4. Hvem kan ikke tas ut i streik?

- Uorganiserte
- Lærlinger

I tillegg har den enkelte tariffavtale og/eller praksis mellom partene definert enkelte begrensninger på hvem som ikke tas ut i streik. Dette gjelder primært:

- Øverste leder av virksomheten
- Ledere som direkte rapporterer til nærmeste leder dvs. i de fleste tilfeller ledergruppen i virksomheten.
- Personalsjef/HR-direktør eller tilsvarende øverste ansvarlig for personalfunksjonene, utenom daglig leder.
- For andre unntak, se den enkelte tariffavtale.

5. Diverse spørsmål knyttet opp til streik

Nedenfor har vi forsøkt å gi svar på de spørsmålene som erfaringsmessig dukker opp i forbindelse med streik.

AFP: Arbeidstakere som har søkt om overgang til AFP skal **ikke** tas ut i streik. Hvis en slik arbeidstaker likevel er kommet med på nevelistene er partene enige om at dette skal oppfattes som en feil som snarest må rettes opp.

Arbeidsledighet: Ved arbeidsledighet som følge av streik faller retten til dagpenger bort, jf folketrygdloven § 4-2, pkt. 3 a). Som streikende vil du få betalt streikebidrag fra Parat, se pkt. 1 og nedenfor.

Annet arbeide: Den streikende skal ikke gis / ta annet arbeide hos samme arbeidsgiver

Ansettelse / oppsigelse: Ved streik blir de streikende kollektivt sakt opp. Arbeidsforholdet ansees som suspendert inntil videre og partene er midlertidig løst fra sine forpliktelser.

Arbeidsgiver kan gå til oppsigelse av arbeidstaker selv om vedkommende er i streik. Oppsigelsen vil imidlertid ikke ha virkning før etter at streiken er opphørt.

Ferie: Dersom ferie er avtalt før varsel om plassoppsigelse, vil ferie kunne avvikles. Ferie som allerede er under avvikling ved streikens utbrudd, kan gjennomføres. Når ferien er ferdig må du regne med å bli tatt ut i streik. Ferie som avtales etter varsel om plassoppsigelse kan ikke avvikles under streiken.

Avspasering / fleksidager: De som er tatt ut i streik kan ikke ta ut avspasering / fleksidager selv om dette er avtalt med arbeidsgiver før varsel om plassoppsigelse. Er det inngått avtale, før varsel om plassoppsigelse, om avspasering av flere dager i sammenheng, for eksempel i forbindelse med en lenger reise eller lignende, kan det inngås avtale lokalt om at disse dagene i stedet avvikles som ordinære feriedager. De vil da kunne tas ut under streiken, se under **ferie**.

Forsikring: Parat overtar arbeidsgivers forsikringsansvar under streiken. Det betyr at det er tegnet en egen streikeforsikring med Gjensidige som gir de samme ytelser som arbeidsgivers ansvarsforsikring mht. yrkesskad/yrkessykdom.

Lønn: Arbeidsgivers plikt til å betale lønn og eventuell annen godtgjørelse faller bort. Arbeidstaker har krav på å få utbetalt opptjent lønn frem til plassfratredelse.

Under meklingen så må kontonummer samles inn slik at Parat kan utbetale streikebidrag til de aktuelle medlemmene. Utbetaling skjer på bakgrunn av den stillingsprosent vi har i vårt medlemsregister. Streikebidraget du får fra oss er ikke skattepliktig.

Lockout: Arbeidsgiver har rett til å bryte forhandlingene om ny tariffavtale på linje med Parat. Da kan vi få det som kalles lockout og som betyr at arbeidsgiver stenger arbeidstakerne ute fra arbeidsplassen. Før en slik utestengelse blir aktuell må vanlig fremgangsmåte med mekling følges (se tegning under pkt 2).

Møter med arbeidsgiver: Møter mellom arbeidsgiver og tillitsvalgte i streikesituasjonen skal begrenses til avklaring av praktiske forhold knyttet til streiken.

Nøkler, redskap og lignende: Dersom arbeidsgiver krever det skal streikende arbeidstaker levere tilbake utstyr som tilhører arbeidsplassen.

Nye medlemmer: Skjæringstidspunktet for å ta ut nyinnmeldte medlemmer i streik er varsel om plassfratredelse. Medlemmer som melder seg inn etter dette kan ikke tas ut i streik. Dette følger av en dom i Arbeidsretten.

Pensjon: Medlemskap i tjenestepensjonsordninger opprettholdes under streik

Permisjon: Permisjon som er avtalt før varsel om plassoppsigelse blir gjennomført som avtalt. Tilsvarende gjelder for permisjoner som pågår ved varsel om plassoppsigelse. Permisjon som avtales etter varsel om plassoppsigelse kan ikke utholdes under streiken.

Reise: Som streikende kan du ikke reise bort, du må være tilgjengelig for streikeledelsen.

Sykdom: Blir en arbeidstaker sykemeldt før plassfratredelse kan vedkommende ikke tas ut i streik og arbeidsgiver skal utbetale lønn på ordinært vis før vedkommende går over på sykepengene. Det er kun sykemelding fra lege som gir rett til lønn, ikke egenmelding.

Blir vedkommende sykemeldt etter at plassfratredelse er sendt, har man ikke rett til lønn. Parat gir streikebidrag til erstatning for lønn i arbeidsgiver perioden av sykepengene, frem til du går over på sykepengene fra folketrygden.

Streiketryteri: Arbeidstaker som ikke tas ut i streik skal fortsette sitt ordinære arbeid. Det vil si fortsette med de oppgavene/ansvaret de er ansatt for å gjøre/ha. Det kan oppstå situasjon hvor en ikke streikende vanskelig kan utføre sitt ordinære arbeid, og da på grunn av streiken. Under slike forhold kan arbeidstaker pålegges å utføre annet arbeid som ikke er berørt av streiken. Dette arbeidet må i tilfelle ligge innenfor rammen av det vedkommende er tilsatt som.

Ansatte i ledende stillinger, det vil si arbeidsgivers representanter, kan normalt gjøre arbeid de streikende skulle ha utført uten at dette regnes som streikebryteri. Etter Parat sin oppfatning så skal dette begrenses til de aktuelle avdelinger/områder som arbeidsgiver har ansvar for, dette synspunktet deles ikke av NHO, HSH etc.

Se egne instruks for streikevakter, pkt 6.

Tariffavtale: En avtale om generelle lønns- og arbeidsvilkår, inngått mellom arbeidsgiver og tillitsvalgte på arbeidstakersiden.

Tjenestereiser, kurs: De arbeidstakerne som er på tjenestereise eller kurs når streiken bryter ut har ikke krav på kost- og husromgodtgjørelse og reisepenger. Det er imidlertid vanlig at det inngås en protokoll/forståelse mellom partene om at både tjenestereise og kurs kan fullføres, og at hjemreise dekkes av arbeidsgiver. Alternativt så vil hjemreise dekkes av Parat, etter søknad. Ved hjemkomsten må vedkommende være forberedt på å gå ut i streik.

Det er ikke anledning til å delta på avtalt tjenestereise og kurs, dette gjelder også avtaler som er inngått før varsel om plassoppsigelse.

Tilgang på arbeidsplassen: En streikende arbeidstaker kan nektes tilgang til arbeidsplassen. Dersom arbeidsgiver samtykker har streikevaktene tilgang til arbeidsplassen.

Tillitsvalgtes rolle under streik: Skal bidra til å videreformidle informasjon fra Parat, sette opp streikelister og bidra til en så effektiv streik som mulig. Kan uttale seg til lokal media om streiken, men skal henvise spørsmål om streikens videre utvikling til sentral streikeledelse.

Uorganiserte: Disse tas ikke ut i streik og skal således gjøre jobben sin som normalt. De skal ikke overta arbeidsoppgaver for de som er i streik. Dette oppfatter organisasjonene som streikebryteri og en illojal handling.

Utmelding: Medlemmer som melder seg ut etter varsel om plassoppsigelse blir ikke fri for sine forpliktelser dersom de er tatt ut i streik. Man kan med andre ord ikke melde seg ut for å slippe å streike. Dersom medlemmene melder seg ut av Parat før plassoppsigelse må dette gjøres før 1 måned i forkant av varsel om plassoppsigelse. Dette fordi man som medlem har en 1 månedens oppsigelsestid.

6. Instruks for streikevakter

Streikevaktene skal oppholde seg i umiddelbar nærhet av inngangen(e) til arbeidslokalene. Streikevaktens oppgaver er:

- Å orientere publikum og andre om årsaken til den pågående konflikten
- Å avklare med arbeidstakere som forsøker å komme inn i lokalene om de er dispensert fra streiken. Streikevaktene må holde seg orientert om de dispensasjonene som er gitt (se pkt 4). Streikevaktene skal ikke med makt søkte å hindre folk uten legitimasjon å komme inn i lokalene, men nøye seg med å notere navnet på den det gjelder.
- Streikevaktene skal rette seg etter anvisning fra politiet og ellers opptre på en slik måte at de unngår å bli innblandet i uroligheter.
- Som hovedregel skal streikevaktene være varsomme med å besvare henvendelser fra mediene, men henvise til den/de medieansvarlige. Det vil bli gitt informasjon om hvem som har medieansvar.
- Streikevaktene skal etter å ha gått av vakt rapportere til streikekomiteen hva som har skjedd på vekten